

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/89/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2515010232
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2515010232.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a sudcov JUDr. Martina Žovinca a Mgr. Moniky Kadlicovej, v trestnej veci obžalovaného K. T., nar. XX. B. XXXX v R., trvalé bydlisko B., pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 odsek 1, odsek 4 písmeno a) Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.), o vzatí obžalovaného do väzby na základe príkazu na zatknutie, o sťažnosti obžalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany z 30. júla 2021, č. k. 2T/61/2015-2166, na neverejnom zasadnutí konanom v Trnave 19. augusta 2021, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie vo výroku, ktorým podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nebola väzba obžalovaného K. T. nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka, zrušuje.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného poriadku sa väzba obžalovaného K. T. dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahrádza.

Podľa § 80 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného poriadku sa žiadosť obžalovaného K. T. o nahradenie väzby jeho písomným sľubom zamietá.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Piešťany (ďalej len okresný súd) z 30. júla 2021, č. k. 2T/61/2015-2166, bol obžalovaný K. T. (ďalej len obžalovaný, keďže sa vo veci pojednáva - § 10 odsek 13 Trestného poriadku) vzatý do väzby z dôvodu uvedeného v ust. § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku (ďalej len Tr. por.) s tým, že väzba sa mu započítava od 30. júla 2021 od 10:20 hod. a túto bude vykonávať v ÚVV a ÚVTOS Leopoldov. Zároveň okresný súd rozhodol podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por., že sa väzba obžalovaného nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka.

V odôvodnení uznesenia okresný súd uviedol, že po splnení prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, vznesené obvinenie a na obžalovaného podaná obžaloba bol spáchaný, má znaky trestného činu a je dôvodné podozrenie, že tento skutok spáchal obžalovaný. Podľa názoru okresného súdu, materiálne podmienky väzby obžalovaného sú v súčasnom štádiu trestného konania preukázané, pričom tento názor vychádza z dôkazov, ktoré boli doposiaľ zabezpečené v rámci vedeného vyšetrovania a sú súčasťou spisového materiálu.

K dôvodom tzv. útekovvej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. okresný súd uviedol, že je preukázané, že obžalovaný nemá stále bydlisko a hrozí mu vysoký trest (10-15 rokov). Obžalovaný sa naposledy dostavil na hlavné pojednávanie dňa 27. januára 2020, kde uviedol, že adresu na doručovanie má v B.. Odvtedy sa obžalovaného nepodarilo predvolať na hlavné pojednávanie z uvedenej adresy, pričom medzičasom dom, v ktorom býval, bol predaný a bydlisko má od 17. februára 2021 evidované len na obci. Obžalovaný sa nezdržiava ani na adrese predchádzajúceho trvalého pobytu v D. (zásielku sa mu tam nepodarilo doručiť) a nebolo ho možné zastihnúť ani na zistenom telefóne čísle. Ustanovená obhajkyňa nemala na obžalovaného žiadny kontakt. Vo veci nemožno vykonať hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného, ktorého pobyt nie je známy, resp. je u neho obava, že sa bude skrývať. Obžalovaný tvrdí, že sa neskrýva, ale aj keď na obžalovaného bol súdom príkaz na zatknutie vydaný ešte 14. mája 2021, tento sa podarilo polícii zrealizovať až 30. júla 2021. Podľa názoru okresného súdu

v prípade, že by bol obžalovaný prepustený zo zadržania na slobodu, je dôvodná obava, že sa bude naďalej skrývať - nepreberať si zásielky, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu a trestu, keďže nemá stále bydlisko a od 27. januára 2020 sa nedostavil na hlavné pojednávanie a okresnému súdu sa napriek šetreniu nepodarilo doručiť mu žiadnu zásielku, pričom zmenu adresy na doručovanie okresnému súdu nenahlásil.

Okresný súd zároveň väzbu obžalovaného nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka, čo odôvodnil osobou obžalovaného, ktorý sa vyhýba trestnému konaniu a hrozbou vysokého trestu (10 -15 rokov).

Po vyhlásení uznesenia voči nemu obžalovaný zahlásil ihneď sťažnosť.

Sťažnosť obžalovaný odôvodnil prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. Aleny Kaplanovej osobitným písomným podaním doručeným okresnému súdu 9. augusta 2021.

V sťažnosti uviedol, že podľa jeho názoru doteraz zistené skutočnosti nenasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, že má znaky trestného činu, že sú tu dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obžalovaný a zo žiadneho jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností nevyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti. Uviedol, že v súčasnosti býva na adrese D., Z. C. X, jeho číslo mobilu je XXXXXXXXXX. Ak by aj existovali dôvody na väzbu, tak obžalovaný je presvedčený, že v jeho prípade sú splnené dôvody na nariadenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Obžalovaný trvá na tom, že v jeho prípade nehrozí, že bude mariť a sťažovať uskutočňovanie dôkazov alebo, že bude pokračovať v trestnej činnosti. Väzbu vo svojom prípade považuje za inštitút, ktorý má uľahčiť trestné stíhanie, čo nie je v súlade so zákonom. Trvá na tom, že v jeho prípade sú splnené podmienky pre to, aby bol ponechaný na slobode, a aby účel väzby nad ním bol dosiahnutý dohľadom probačného a mediačného úradníka. Obžalovaný sľúbil, že nedopustí žiadnej trestnej činnosti, povedie riadny život, splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré mu budú uložené.

V rámci konečného návrhu obžalovaný žiadal, aby Krajský súd v Trnave (ďalej len krajský súd) zrušil napadnuté uznesenie a prepustil ho z väzby na slobodu s tým, že nahradí jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Podanú sťažnosť odôvodnil obžalovaný aj prostredníctvom novozvoleného obhajcu JUDr. Pavla Gráčka (ďalej len obhajca) osobitným písomným podaním doručeným okresnému súdu 11. augusta 2021.

V sťažnosti uviedol, že svoje nezodpovedné konanie, tak ako je opísané v uznesení nespochybňuje a je si ho, ako aj dôsledkov z toho plynúcich, plne vedomý. Nezodpovednosť pri nepreberaní zásielok a nezdržiavaní sa na mieste posledného nahláseného trvalého pobytu nie je ospravedliteľná a z tohto dôvodu uznáva aj správnosť uznesenia čo sa týka skutkového základu v rámci odôvodnenia uznesenia. Úprimne ľutuje, že zanedbával svoje povinnosti, v tomto ohľade preberá zodpovednosť za to, že mal v súvislosti s prebiehajúcim trestným konaním vedeným voči jeho osobe konať zodpovedne a uvedomuje si dôsledky svojho konania.

Na druhej strane však nesúhlasí s kategorizáciou jeho konania ako konania spadajúceho pod ust. § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., je toho názoru, že tento materiálny dôvod väzby u neho nie je daný. Poukázal na to, že minulý a taktiež tento rok (2020 a 2021) boli pre neho mimoriadne náročné, lebo okrem toho, že stratil bývanie v B. z dôvodu neschopnosti plniť finančný záväzok, prišiel aj o prácu a o auto a taktiež celková situácia bola zhoršená COVIDom-19.

Ďalej uviedol, že je nutné objektívne zohľadniť, že v dôsledku viacerých opatrení zameraných na prevenciu proti šíreniu tejto nákazy COVID-19, nemohol počas väčšiny času vymedzeného v uznesení, počas ktorého bol nezastihnuteľný, vychádzať z bydliska, musel byť v izolácii, nemohol cestovať mimo adresu bydliska alebo mimo okres. Taktiež doručovanie poštových zásielok ako aj otváracie hodiny pošty boli obmedzené. Toto sú objektívne skutočnosti, žiadne konfabulácie, ktoré by uvádzal len za účelom zohľadnenia celkového kontextu situácie v súvislosti s jeho nezastihnuteľnosťou.

Ďalej v sťažnosti uviedol, že v súčasnosti žije v meste D. na adrese ul. Z. C. X, pričom toto je adresa bytu jeho matky - F. T.. Za týmto účelom v prílohe prikladá čestné prehlásenie podpísané matkou (spolu s listom vlastníctva), v ktorom sa ona osobne zaväzuje a ručí, že si na adrese jej bytu vymedzeného v tomto dokumente bude môcť zriadiť trvalý pobyt a tu si bude preberať riadne a včas poštové zásielky. Z uvedeného čestného prehlásenia taktiež vyplýva, že spolu s matkou žil v spoločnej domácnosti a neskrýval sa, aby sa vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu.

Túto adresu bytu matky taktiež nahlásil do zápisnice na výsluchu pred predsedom senátu ako adresu na zasielanie korešpondencie a taktiež uviedol telefónne číslo (XXXX XXXXXX), ktoré má už približne tri roky z tohto dôvodu je preto zrejme, že nebol zastihnuteľný na telefónnom čísle XXXX XXX XXX, ktoré sa uvádza v uznesení, pretože toto číslo nepoužíval. Je toho názoru, že odôvodnenie uznesenia

nemôže tvoriť skutočnosť, že nebol dostupný na telefónnom čísle, ktoré zistilo OOPZ Veľké Zálužie zo zdroja, ktorý pravdepodobne nemal aktuálne informácie o jeho telefonickom kontakte.

Vo vzťahu k domu v B. a k zrušeniu trvalého pobytu uviedol, že v dôsledku nedostatku finančných prostriedkov, táto nehnuteľnosť musela byť predaná v dražbe. Z uvedeného teda vyplýva, že tento dom nepredal za účelom nadobudnutia financií, ktoré by následne použil na to, aby sa skrýval.

Ďalej obžalovaný skonštatoval, že keby má dôvod sa skrývať, tak aby sa vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, tak od 27. januára 2020 takúto príležitosť mohol využiť, resp. mohol si ju vytvoriť - mohol sa zatajiť alebo prekročiť hranice Slovenskej republiky a odísť do zahraničia (minimálne v rámci Schengenského priestoru). Napriek tomu sa zdržiaval najmä na adrese bytu matky a taktiež v S., tak ako uviedol na výsluchu.

Takéto konanie - konanie, ktoré je síce nezodpovedné, ale určite nie úmyselné, nemožno chápať ako snahu vyhýbať sa trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä tiež s ohľadom na to, že ešte na pojednávaní konanom dňa 24. júla 2019 riadne nahlásil novú adresu: B. XXX. Táto skutočnosť značí, že v minulosti si riadne plnil svoje povinnosti, čo sa týka nahlásenia pobytu okresnému súdu a od doby podania obžaloby a v období prípravného konania, čiže minimálne od 2015 sa nikdy neskryval alebo žiadnym spôsobom nenaznačil snahu ujsť. Je toho názoru, že takmer päť rokov riadneho plnenia jeho povinností je určitým relevantným meradlom toho, že jeho tvrdenia v tomto odôvodnení sťažnosti nie sú len planými sľubmi. Skutočne všetko nasvedčuje tomu, že sa jednalo z jeho strany len o nezodpovednosť, ktorej sa určite v budúcnosti viac nedopustí, bude riadne spolupracovať s okresným súdom, o čom predkladá aj písomný sľub, ktorý napísal sám vlastnoručne, kde deklaruje, že okamžite v prípade prepustenia zo zadržania si riadne nahlási trvalý pobyt na uvedenej adrese.

V rámci svojho konečného návrhu žiadal, aby krajský súd postupom podľa ust. § 194 ods. 1 písm.

a) Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie a rozhodol sám vo veci spôsobom, že obžalovaného prepustí z väzby na slobodu. V prípade, ak by krajský súd vzhliadol existenciu dôvodov väzby, tieto už v súčasnosti materiálne neodôvodňujú väzobné stíhanie obžalovaného, pretože bude mať riadne nahlásený trvalý pobyt a okresný súd disponuje jeho kontaktnými údajmi. V dôsledku uvedeného sú preto dôvody väzby podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. oslabené natoľko, že je odôvodnené nahradenie väzby, napríklad predloženým písomným sľubom alebo dohľadom probačného a mediáčného úradníka podľa ustanovenia § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por., ktorému by sa pravidelne hlásil. Ak by to krajský súd uznal za vhodné, žiada, aby mu boli uložené aj primerané povinnosti a obmedzenia podľa ustanovenia § 82 Tr. por. v rozsahu, ktorý krajský súd považuje za vhodný (napríklad, zákaz vzdať sa z miesta pobytu alebo z obydlija okrem vymedzených podmienok podľa ustanovenia § 82 ods. 1 písm. e) Tr. por.). Z tohto dôvodu žiada eventuálne krajský súd, aby postupom podľa ust. § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušil uznesenie okresného súdu a rozhodol sám vo veci spôsobom, že obžalovaného prepustí z väzby na slobodu a za súčasného nahradenia jeho väzby spôsobom, ktorý považuje za dostatočný za súčasného uloženia primeraných povinností a obmedzení.

Prokurátor sa k písomne zdôvodneným sťažnostiam obžalovaného nevyjadril.

Spisový materiál bol krajskému súdu riadne predložený na rozhodnutie o sťažnosti obžalovaného 13. augusta 2021.

Podľa § 192 ods. 1 Tr. por., pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por., nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie

a) rozhodne vo veci sám, alebo

b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) a f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3 alebo 4, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a ods. 3 alebo 4 a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

Krajský súd v Trnave po zistení, že sťažnosť podala oprávnená osoba - obžalovaný, v zákonom stanovenej lehote a voči rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný, preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia,

proti ktorým bola podaná sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom a zistil, že sťažnosť obžalovaného nie je dôvodná.

Z obsahu predloženého spisového materiálu krajský súd zistil, že

- prokurátor Okresnej prokuratúry Piešťany podal pod sp. zn. Pv 393/14/2204 dňa 7.9.2015 obžalobu na K. T. pre skutky tam uvedené, právne kvalifikované ako pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák., ktorý mal spáchať na skutkovom základe tam uvedenom,
- okresný súd vo veci pojednával, pričom obžalovaný sa spolu so svojim zvoleným obhajcom JUDr. Eduardom Veterníkom hlavných pojednávaní (ďalej tiež HP) osobne zúčastňoval,
- obžalovaný na HP konanom 24.07.2019 (č. I. 2014) uviedol, že chce nahlásiť novú adresu: B. XXX, ktorú adresu uvádza ako adresu na doručovanie písomností so všetkými dôsledkami s tým spojenými, pričom bol poučný o následkoch doručovania podľa Tr. por.
- s účinnosťou od 3. septembra 2019 došlo k zmene zákonného sudcu, pričom nový predseda senátu po naštudovaní veci nariadil termín HP na tri dni, konkrétne na 27.1., 29.1. a 30.1.2020 s tým, že obžalovaného predvolával z ním uvedenej adresy B. XXX, no zásielka sa vrátila späť okresnému súdu ako neprevzatá v odbernej lehote,
- dňa 15.1.2020 bolo súdu doručené vypovedanie plnej moci zo strany obhajcu obžalovaného JUDr. Eduarda Veterníka z dôvodu neuhradenia záloh na budúce výdavky zo strany obžalovaného, z ktorého dôvodu bol obžalovaný vyzvaný, aby si obhajcu zvolil, nakoľko ide o prípad povinnej obhajoby, ktorá výzva mu bola doručovaná písomne prostredníctvom OO PZ Veľké Zálužie na ním uvedenú adresu B. XXX,
- OO PZ Veľké Zálužie prípisom z 15.1.2020 oznámilo, že súdnu zásielku s predvolaním na termín HP, ktorú nechal okresný súd doručovať aj políciu, odstúpilo na OO PZ Hlohovec, nakoľko previerkou na adrese B. XXX bolo zistené, že sa tam obžalovaný nezdržiava, nehnuteľnosť pôsobí opustene a keďže by sa mohol podľa ich zistení zdržiavať na adrese D., Z. C. č. XX/X, tak žiadosť okresného súdu odstúpili na vybavenie OO PZ Hlohovec,
- OO PZ Hlohovec prípisom z 26.1.2020 oznámilo, že sa obžalovanému zásielky na adrese Z. C. XX/X, D., doručiť nepodarilo ani na opakované pokusy, nakoľko nikto neotváral a od susedov bolo zistené, že menovaný tam nebýva už dlhšiu dobu,
- hlavného pojednávania konaného 27.1.2020 sa obžalovaný zúčastnil, uviedol, že si chce zvoliť nového obhajcu a žiada o lehotu na jeho zvolenie, súčasne uviedol, že nesúhlasí so zmenou v zložení senátu a žiada, aby sa hlavné pojednávanie vykonalo od začiatku, na čo mu okresný súd určil lehotu 10 dní na zvolenie si obhajcu a oznámenie tejto skutočnosti súdu s tým, že ak si obhajcu nezvolí, bude mu obhajca súdom ustanovený,
- nakoľko si obžalovaný obhajcu v určenej lehote sám nezvolil, okresný súd mu za obhajcu ustanovil advokátku JUDr. Alenu Kaplanovú,
- opatrenie o ustanovení obhajcu doručoval obžalovanému, zásielka sa vrátila späť súdu s poznámkou poštového doručovateľa, že nebola prevzatá v odbernej lehote,
- následne okresný súd vo veci určil ďalší termín HP na 10.2.2021, na ktorý obžalovaného predvolával z adresy B. XXX poštou, zásielka sa vrátila okresnému súdu späť s poznámkou poštového doručovateľa, že nebola prevzatá v odbernej lehote,
- následne okresný súd vo veci určil ďalší termín HP na 29.3.2021, na ktorý obžalovaného opäť predvolával z adresy B. XXX, tentokrát aj poštou, aj cestou OO PZ Veľké Zálužie, ktoré okresnému súdu podaním z 3.3.2021 oznámilo, že na adrese B. XXX ani po opakovaných previerkach sa obžalovaného nájsť nepodarilo, že na danej adrese nikto neotváral, dom je už dlhšie neobývaný, obžalovaného už dlhší čas v okolí nevideli, že rodinný dom na uvedenej adrese už dlhší čas obžalovanému nepatrí, bol predaný v dražbe inej osobe, no zistili telefónny kontakt na obžalovaného - XXXX XXX XXX, toho času bol vypnutý a iné informácie sa zistiť nepodarilo, pokiaľ ide o poštovú zásielku s predvolaním, táto sa vrátila okresnému súdu späť s poznámkou poštového doručovateľa, že nebola prevzatá v odbernej lehote,
- 17.3.2021 okresný súd lustroval osobu obžalovaného v Registri obyvateľov SR a zistil, že tento má hlásený trvalý pobyt v obci B. od 17.2.2021,
- následne dopytom na ustanovenú obhajkyňu bolo zisťované, či má kontakt na obžalovaného, uviedla, že ani jej sa s obžalovaným doposiaľ spojiť nepodarilo,
- lustráciou v príslušných registroch sa inú adresu obžalovaného zistiť nepodarilo,
- prostredníctvom MsÚ Piešťany bolo zistené, že Mestskou políciou Piešťany bol obžalovaný sankcionovaný za priestupok v doprave 26.2.2021,

- dňa 7.5.2021 bola okresnému súdu doručená žiadosť OO PZ Mojmirovce, v ktorom dopytovali okresný súd o aktuálne adresy resp. spôsobom komunikácie s obžalovaným, nakoľko na danom OO PZ sa vykonáva skrátene vyšetrovania, kde vystupuje v postavení podozrivého a je pre nich nekontaktný,

- 14.5.2021 okresný súd vo veci vydal podľa § 73 ods. 5 Tr. por. z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. príkaz na zatknutie obžalovaného a

- 30.7.2021 bol obžalovaný v čase o 10:20 hod. zatknutý, následne predvedený pred sudcu a napadnutým uznesením vzatý do väzby, čomu predchádzal jeho výsluch vykonaný 30.7.2021 v čase od 16:00 hod. do 17:03 hod. v prítomnosti ust. obhajkyne JUDr. Aleny Kaplanovej, o čom svedčí zápisnica o úkone, ktorú obžalovaný odmietol podpísať, nakoľko so vzatím do väzby nesúhlasil. Voči uzneseniu si podal sťažnosť a žiadal upovedomiť obhajcu JUDr. Pavla Gráčka, ktorého obhajobou splnomocnil podľa splnomocnenia v spise dňa 2.8.2021.

Podľa § 73 ods. 1 Tr. por., ak je daný niektorý z dôvodov väzby a obvineného nemožno predvolať, predviesť alebo zadržať a zabezpečiť jeho prítomnosť na výsluchu alebo na inom úkone, vydá predseda senátu a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie na návrh prokurátora príkaz, aby bol obvinený zatknutý.

Podľa § 73 ods. 4 Tr. por., orgán, ktorý obvineného na podklade príkazu zatkol, je povinný ho bez meškania, najneskôr do 24 hodín, dodať súdu, ktorého sudca príkaz vydal. Ak sa tak nestane, musí byť obvinený prepustený na slobodu.

Podľa § 73 ods. 5 veta prvá Tr. por., predseda senátu alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie, ktorý prevzal zatknutého obvineného, musí do 48 hodín a pri obzvlášť závažných zločinoch do 72 hodín od jeho prevzatia obvineného vypočuť a rozhodnúť o jeho vzatí do väzby alebo ho prepustiť na slobodu; pritom postupuje primerane podľa § 72 ods. 3 Tr. por.

Na podklade vyššie uvedeného krajský súd konštatuje, že procesný postup, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého uznesenia, bol správny a zákonný, keďže boli dodržané zákonné lehoty a obžalovanému bol poskytnutý pred súdom pri výsluchu dostatočný priestor na realizáciu jeho práv (uplatniť námietky, výhrady, predniesť argumenty). Všetky formálne podmienky predpokladané Tr. por. tak boli v tomto prípade dodržané.

Pokiaľ ide o materiálne podmienky väzby, krajský súd sa stotožnil so záverom okresného súdu, že tieto sú u obžalovaného v aktuálnom štádiu konania dané, nakoľko existuje dôvodné podozrenie, že obžalovaný žalované skutky, ktoré sú právne kvalifikované ako pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák., spáchal a tiež existuje dôvodná obava, že by sa v prípade prepustenia z väzby na slobodu mohol skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, nakoľko nemá stále bydlisko, hrozí mu vysoký trest a viac ako jeden a pol roka nebol pre súd dostupný. Pokiaľ ide o dôvodnosť podozrenia, ktorá je *conditio sine qua non* (z lat. nevyhnutná podmienka, bez ktorej niečo nie je možné) pre väzbu, krajský súd konštatuje, že sa okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia s touto otázkou vyrovnal. K argumentácii okresného súdu považuje krajský súd za potrebné doplniť, že dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku je daná vtedy, ak sú zadovážené také fakty, informácie a dôkazy, ktoré umožňujú urobiť vo veci logický úsudok o tom, že konkrétna osoba resp. osoby mali spáchať trestný čin, a to s prihliadnutím na všetky známe okolnosti prípadu.

Aj keď obžalovaný spáchanie žalovanej trestnej činnosti popiera, v tomto štádiu konania sa zabezpečené dôkazy javia krajskému súdu v rovine rozumnej pravdepodobnosti ako dostatočné na to, aby bolo možné konštatovať, že obžalovaný je dôvodne podozrivý zo spáchania závažnej majetkovej trestnej činnosti tak, ako je opísaná v obžalobe. Zo samotnej obžaloby je pritom zrejmé, o ktoré dôkazy sa prokurátor opiera, preto krajský súd v podrobnostiach poukazuje na toto zdôvodnenie bez potreby ho opakovať.

Krajský súd v tejto súvislosti pripomína, že pri rozhodovaní o väzbe sa nerozhoduje o vine či nevine. Posudzuje sa len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k obvinenej osobe zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania stíhaného trestného činu. Ide teda o kvalitatívne inú úroveň preukázania skutku, než aká sa vyžaduje pri odsúdení, kde je potrebná úplná istota zo spáchania skutku. V tejto súvislosti už aj ústavný súd vo svojej judikatúre (pozri rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 383/04, IV. ÚS 217/2013, III. ÚS 626/2014) uviedol, že Trestný poriadok nevyžaduje, aby existencia dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu bola podložená aj zodpovedajúcimi dôkazmi proti obvinenému. Dôvodné podozrenie teda predpokladá existenciu faktov alebo informácií, ktoré by objektívnemu pozorovateľovi umožnili úsudok o tom, že konkrétna osoba mohla spáchať trestný čin, pričom jeho dôvodnosť závisí vždy od všetkých okolností každého konkrétneho prípadu (rozsudok ESLP vo veci Fox, Cambell a Hartley v. Veľká Británia z 30. 8. 1990).

Pokiaľ ide o skutočnosti, ktoré u obžalovaného zakladajú dôvody väzby podľa ust. § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., tieto vecne správne a obsahovo vyčerpávajúco okresný súd v odôvodnení

napadnutého uznesenia rozviedol. V tomto smere si krajský súd argumentáciu okresného súdu osvojuje a bez nutnosti jej opakovania na ňu v podrobnostiach poukazuje.

K uvedenému krajský súd dodáva, že ani podľa jeho názoru nie je možné konanie obžalovaného, popísané vyššie v texte tohto uznesenia, vyhodnotiť inak, len tak, že sa skrýval, aby sa vyhol účasti na hlavnom pojednávaní, ktoré bez neho nie je možné vykonať, s jasným cieľom zabrániť vydaniu meritórneho rozhodnutia, v rámci ktorého mu hrozí uloženie vysokého nepodmienečného trestu odňatia slobody tak, ako to v napadnutom uznesení uviedol okresný súd. Tieto konkrétne skutočnosti aj podľa názoru krajského súdu zakladajú u obžalovaného dôvody tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Platí totiž, že pri rozhodovaní o väzbe môže súd riziko skrývania sa, či úteku len odhadovať (prognózovať), preto nie je nevyhnutne potrebné, aby zo strany obžalovaného aj k takýmto konaniam alebo pokusom o ne reálne došlo. Akceptácia tohto názoru by zbavovala väzbu jej preventívneho a zabezpečovacieho charakteru (pozri nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 67/2013 z 5. júna 2013). Inými slovami, každé rozhodovanie o väzbe sa odohráva iba v rovine pravdepodobnosti a nie istoty ohľadne dôsledkov, ktoré môžu nastať, ak nebude obžalovaný držaný vo väzbe.

Pokiaľ ide o hrozbu vysokým trestom, k tomu krajský súd pre úplnosť dodáva, že z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že za vysoký trest je možné považovať trest odňatia slobody vo výške ôsmich rokov odňatia slobody a vyšší. Na posúdenie, či môže vysoký trest byť uložený, je vždy pomocným pravidlom základná zákonná sadzba trestu odňatia slobody, ktorú za ten-ktorý trestný čin Trestný zákon vo svojej osobitnej časti umožňuje uložiť. V tomto prípade obžalovanému za súdený pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. hrozí trest odňatia slobody v rozpätí od 10 do 15 rokov.

Pokiaľ obžalovaný v sťažnosti argumentoval zlou pandemickou situáciou, k tomu krajský súd uvádza, že ak aj boli obdobia v priebehu rokov 2020, resp. 2021, kedy platili prísne protipandemické opatrenia spojené okrem iného s obmedzením slobody pohybu, tieto sa nikdy netýkali účasti na súdnych pojednávaniach, na ktoré bola osoba predvolaná, lebo na ne sa vzťahovala výnimka. Hlavne však treba zdôrazniť, že obžalovaný bol okresným súdom vyzvaný už 27.1.2020, aby zvolenie si nového obhajcu oznámil súdu v lehote 10 dní, no napriek tomu skoro jeden a pol roka túto výzvu ignoroval (obhajcu si nezvolil, ani nepožiadaval súd o jeho ustanovenie) a pre súd bol nedostupný (neoznámil zmenu bydliska, o priebeh konania sa vôbec nezaujímal). Práve tento fakt má vysokú výpovednú hodnotu o súčasnom postoji obžalovaného k prebiehajúcemu súdному konaniu.

Pokiaľ obžalovaný v sťažnosti poukazoval na to, že do 27.1.2020 sa súdnych pojednávaní po dobu piatich rokov riadne zúčastňoval, k tomu krajský súd uvádza, že predchádzajúci prístup obžalovaného nie je zárukou jeho budúceho správania sa. Zvlášť, ak sám obžalovaný v sťažnosti priznal, že sa od 27.1.2020 ocitol v zložitej životnej situácii, kedy v dôsledku neschopnosti plniť finančný záväzok stratil vlastné bývanie, prišiel o auto, ale aj o prácu. Tieto skutočnosti svedčia o tom, že obžalovaný aktuálne nemá svoje životné pomery usporiadané a nič na tom nemení ani čestné prehlásenie jeho matky, že si u nej v byte môže zriadiť trvalý pobyt, resp. tam prebývať. Tu správne okresný súd poznamenal, že tvrdenia obžalovaného a jeho matky v čestnom prehlásení, že sa zdržiaval a bude zdržiavať u nej na adrese Z. C. XX/X, D., vyznievajú nevierohodne, nakoľko zistenia polície v tomto smere boli opačné. Obavu z možného skrývania sa obžalovaného, či jeho úteku, podporuje aj fakt, že je slobodný, bezdetný, bez práce, bez príjmu, bez vlastnej strechy nad hlavou a nemá žiadne trvalé či dlhodobé osobné resp. majetkové väzby, čo podporuje obavu z jeho skrývania sa, či úteku.

Pokiaľ obžalovaný namietal, že on nemal úmysel sa skrývať alebo niekam utekať, že išlo z jeho strany len o laxnosť, resp. nezodpovednosť, k tomu krajský súd uvádza, že úmysel je definovaný ako vnútorný psychický vzťah, na ktorý je možné usudzovať len z okolností objektívnej povahy, ktoré v tomto prípade svedčia pre záver, že sa obžalovaný vyhýbal trestnému stíhaniu skrývaním sa, keďže bol opakovane súdom poučený o povinnosti hlásiť každú zmenu bydliska resp. korešpondenčnej adresy, no napriek tomu nebol počas jeden a pol roka pre súd dostupný.

S poukazom na vyššie uvedené vyhodnotil krajský súd sťažnostné námietky obžalovaného ako nedôvodné.

Pokiaľ ide o výrok napadnutého uznesenia, ktorým okresný súd nenahradil väzbu obžalovaného dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por., k tomu krajský súd uvádza, že okresný súd postupoval správne, keď z úradnej povinnosti preskúmal túto možnosť a dospel aj k správne záveru o nemožnosti alternovať väzbu obžalovaného dohľadom probačného a mediačného úradníka. Tento záver vyplýva zo správania sa obžalovaného opísaného vyššie v texte, okolností tohto prípadu a aktuálnych osobných a majetkových pomerov obžalovaného.

Okresný súd však pochybil, keď možnosť alternácie väzby obžalovaného dohľadom probačného a mediačného úradníka postupom podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. neposúdil aj podľa ust. § 80 ods. 2 Tr. por.

Podľa § 80 ods. 2 veta tretia Tr. por., ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 3 písm. a) až c) alebo e), alebo obvinený bol vzatý do väzby podľa odseku 3 alebo podľa § 81 ods. 4, možno záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu.

Z cit. ust. je zrejmé, že ak je obžalovaný stíhaný pre obzvlášť závažný zločin tak, ako v posudzovanom prípade, možno mu uložiť dohľad probačného a mediačného úradníka alebo prijať jeho písomný sľub len vtedy, ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu.

Sám obžalovaný pritom existenciu takýchto výnimočných okolností ani pri výsluchu, ale ani v rámci sťažnosti netvrdil a krajský súd takéto výnimočné okolnosti na základe vlastného prieskumu nezistil.

Uvedené pochybenie preto krajský súd sám napravil tým, že postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a), ods. 2 Tr. por. zrušil chybnú časť napadnutého výroku uznesenia, keďže ju bolo možné oddeliť od ostatných a sám rozhodol tak, že podľa § 80 ods. 1 písm. b), písm. c), ods. 2 Tr. por. väzbu obžalovaného nenahradil ani jeho písomným sľubom, ani dohľadom probačného a mediačného úradníka. V tomto postupe krajskému súdu nebránila ani zásada zákazu zmeny k horšiemu (zákaz reformatio in peius) vyjadrená v ust. § 195 ods. 1 Tr. por., nakoľko korekciou uvedenej chyby sa postavenie obžalovaného nijako nezhoršilo.

K uvedenému je potrebné dodať, že nahradenie väzby prostriedkom prípustným podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody (§ 80 a § 81 Tr. por.) a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť účel väzby, je možnosťou, ale nie právom obžalovaného. Pri rozhodovaní musí súd vždy zvažovať, či nahradenie väzby preváži nad dôvodnou obavou vyjadrenou v ust. § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., čo v tomto prípade nepreváži.

Pokiaľ ide o výroky napadnutého uznesenia týkajúce sa začatia plynutia lehoty väzby u obžalovaného a jeho umiestnenia na výkon väzby do ÚVV a ÚVTOS Leopoldov, tieto zodpovedajú stavu veci a zákonu. Na záver možno dodať, že v posudzovanom prípade podľa názoru krajského súdu väzba obžalovaného reflektuje zásady primeranosti a zdržanlivosti a spĺňa aj atribúty proporcionality.

Z prezentovaných dôvodov rozhodol krajský súd tak, ako je uvedené v enunciiate.

O sťažnosti obžalovaného bolo rozhodnuté v lehote 5 (piatich) pracovných dní od riadneho predloženia veci na rozhodnutie okresným súdom (§ 192 ods. 3 Tr. por.) a súčasne bolo rozhodnutie písomne vyhotovené v lehote 10 (desiatich) pracovných dní (§ 180 v spojení s § 172 ods. 3 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.